

Hygiena nosu u nejmenších dětí

MUDr. Michaela Máchalová, Ph.D.

Klinika dětské otorinolaryngologie FN a LF MU, Brno

Péče o nosní sliznici kojenců, batolat a předškolních dětí je nedílnou součástí ošetřování při akutním zánětu i při plném zdraví. V lokální terapii využíváme dekongescenční přípravky i roztoky soli.

Klíčová slova: nosní sliznice, lokální terapie, děti.

Nasal hygiene in the youngest children

Care of the nasal mucosa in infants, toddlers, and preschool children is an integral part of treatment both during acute inflammation and in full health. In local therapy, we use decongestant preparations as well as saline solutions.

Key words: nasal mucosa, local therapy, children.

SPECIFIKA NOSNÍHO DÝCHÁNÍ V RANÉM DĚTSKÉM VĚKU

Oblast nosních dutin je vstupní bránou horních dýchacích cest. Pro novorozence a kojence je dýchání nosem nezbytné. Anatomicky mají uzpůsobeny horní dýchací a polykací cesty tak, že mohou současně sát i dýchat. Děti v tomto věku nejsou schopny používat náhradní dechové mechanismy, dýchání ústy, tak jako starší děti a dospělí. Z těchto důvodů je důležité udržovat nosní dutiny čisté a průchodné. V případě ucpaného a plného nosu mají děti potíže s příjmem jídla, jsou neklidné, mrzuté a mají zhoršenou kvalitu spánku.

ZÁKLADNÍ OCHRANNÉ FUNKCE NOSU A NOSNÍ SLIZNICE

Nosní dutina je tvořena třemi skořepami, které oddělují jednotlivé nosní průduchy (horní, střední a dolní). Pro dýchání nosem je důležitá průchodnost zejména dolním nosním průduchem.

Mechanická očista

- zachycení nečistot v přední části nosu, respirační epitel s řasinkami odsouvá nečistoty do nosohltanu, pohárkové buňky v epitelu produkují hlen, který nečistoty ředí a neutralizuje

Ohřívání vdechovaného vzduchu

- nosní sliznice je bohatě cévně zásobena a ohřívá vdechovaný vzduch ze zevního prostředí na teplotu blízkou teplotě těla (34 °C)

Zvlhčování nosní sliznice

- sekrece serózních žlázek přirozeně zvlhčuje nosní sliznici

Obranná funkce

- sliznice obsahuje lysozym, sekreční imunoglobuliny (IgA), žírné buňky, které se uplatňují ve slizničních imunitních procesech

STAVY VYŽADUJÍCÍ ZVÝŠENOU PĚČI O NOSNÍ SLIZNICI

Akutní rinitida, rinofaryngitida:

Nejčastěji virové etiologie, přenos kapénkovou infekcí i přímým kontaktem, inkubace 1–4 dny, léčba symptomatická.

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research in Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: *Pediatr. praxi.* 2025;26(2):119-120

<https://doi.org/10.36290/ped.2025.022>

Článek přijat redakcí: 16. 3. 2025

Článek přijat k tisku: 28. 4. 2025

MUDr. Michaela Máchalová, Ph.D.

machalova.michaela@fnbrno.cz